

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én
másfél iven és az egyleti tagoknak ingyen
küldetik meg.

Ném tagok egész évre 2 frttal fizet-
hetnek elő, féléves előfizetés el nem fo-
gadhatk.

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Pénz- és értékküldemények az
Erdélyi Gazda

kiadó-hivatalához
czimzandók.

A hirdetési díjszabályzatról a kiadó hivatal ad
felvilágosítást.

Szerkesztő bizottság: elnök Szabó József; Dr. Berde Aron, Báró Jósika Sámuel, Szabó Sámuel, Vörös Sándor
felelős szerkesztő: Gamauf Vilmos.

Tartalom: Erdélyi gazd. egylet közgyűlési meghívója. —
Állatkiállítási szakosztály közgyűlési meghívója. — Havi emlékeztető,
márczius hóra. — Az új szeszadó, a fogyasztás és a regalé. Weiss
Mór. — Az ökrök patkólásáról. Schmidt Ferencz. — A zab
okszerű termelése. — Gyümölcsösünk télen. — A borseprő befolyása
a borra. — Házi állatok okszerű táplálása. — Piaczi árak. — Hir-
detések. —

8. Ülés bezárta. —
Kelt az erdélyi gazdasági egylet igazgató választ-
mányának Kolozsvárt, 1888 február 8-án tartott ülés-
éből.

Gamauf Vilmos,
egyleti titkár.

Szabó József,
egyleti alelnök.

Meghívás közgyűlésre.

Az erdélyi gazdasági egylet alapszabályszerű ren-
des közgyűlését 1888 martius hó 25-én azaz virág-
vasárnapján délelőtt 10 órakor fogja a városház
nagytermében megtartani, miről az egylet helyt lakó
és vidéki t. tagjai azon kéressel értesítettnek, miszerint
a kijelent helyen és időben minél nagyobb számban
megjeleni sziveskedjenek.

Közgyűlési napirend:

1. Elnöki megnyitó.
2. Titkári jelentés az 1887-ik évi egyleti
működésről.
3. Pénztári jelentés az 1887-ik évi zár-
számadról, ezzel kapcsolatosan
4. Pénztárvizsgáló bizottság jelen-
tése és az 1888-ik évi költségvetés megállapítása.
5. Jelentés az állatkiállítási szakosztály
1887-ik évi működéséről.
6. Netáni indítványok.
7. Egy elnök, három alelnök és hu-
szonnégy igazgató választmányi tagnak
megválasztása.

Közgyűlési meghívó.

Az erdélyi gazdasági egylet állatkiállítási szak-
osztálya 1888 martius hó 25-én délután 4 órakor
az erdélyi gazd. egylet hivatalos helyiségében
évi rendes közgyűlést
tart, melyre a t. tagok (részjegybirtokosok) ezennel
meghivatnak. A közgyűlés napirendje a következő:

1. Elnöki megnyitó.
2. Jelentés a szakosztály múlt évi működéséről.
3. Pénztári zárszámadás az 1887-ik évről.
4. Előterjesztés az 1887-ik évi költségvetés
ügyében.
5. Határozat az 1888-ik évi tenyészállatkiállítás
rendezése ügyében.
6. Netáni indítványok.
7. Elnök, alelnök és 24 tagu végrehajtó bizott-
ság megválasztása.
8. A közgyűlés bezárta.

Kolozsvárt, 1888 február hó 29-én.
Gamauf Vilmos, Sigmund Dezső,
szakosztályi jegyző. szakosztályi alelnök.

Havi emlékeztető.

Martius.

Ház és udvar. Eddig rendbe nem hozott gazdasági eszközök: eke, borona, fogas, henger, magtakaro, porhanyító — kijavítandók.

A gazdasági személyzet lisztel ellátandó, nehogy a sürgős tavaszi munkaidőben malombajárással dologidőt mulasszanak.

Vetőmagot rostáltatunk, vagy ha nincs: sietve beszerezünk.

Mindazon ügyeket kiegyenlítjük és elintézzük, melyek a gazdaság vezetőjét a bekövetkezendő tavaszi munkától elvonhatnák.

Szántóföld. Hóolvadás után, mielőtt a föld fagyja fölengedne és a talaj elérte a kellő szárazsági fokot, szántáshoz, vetéshez fogunk. Legelső sorban az őszi ugarok vettettek be. Általános szokás az őszi ugarra vetett magot egyszerűen befogasolni, mindenestre czélszerűbb hatvasu (Benkő-féle) magtakaróval a fogas munkáját helyesíteni.

Vethetünk tavaszbuzá, tavaszrozot, árpát, zabot, tavaszrépczét, mustárt, borsót, disznóbabot, burgundi répát, festő rezedát és festő csülleget; takarmánynak pedig lazos búkkönyt. Luczernamagot árpával, zabbal, mint védnövénynek kell vetni, de egy negyeddal ritkábban.

Az őszi vetések nagy figyelemben részesülnek; laza állományu homokos vagy felette trágás talajok, továbbá szelnek fekvő oldalos helyek meghengereztetnek, ezzel a fagy által felszivott és a talajban lazán álló növénygyökerek a földbe viszonyomatnak és a kiszáradástól megóvatnak.

hőlt, eső és hó által összenyomott, megkergesedett talajokban az ősztetés megfogasoltatik, ne sajnáljuk a fogással kitépelt néhány buzaszálát; ez a fogasolás után bekövetkezendő bokrosodás és hujább fejlődés által tisztesen térül meg. Minél sajnálatraméltóbb külszint mutat tavaszkor megfogasolt ősztetésünk, annál inkább sikerült miveletünk.

Rét és kaszáló. Nedves időben minden legeltetés szigorúan tiltatik. Árkok kijavítandók vagy újra ásandók, hogy az utról senki be ne térhessen. Vakondtúrások és hangyatelepek elhányatnak. Ha időnk engedi és a rétnak, kaszálónak vízenyősége nem nagy, akkor fogasoltassuk meg hosszába, keresztbe.

A mesterséges, valamint a természetes kaszálókon mutatózó foltos és hiányos helyek fűmagvakkal vagy szénamurváva-hintetnek be.

Állattenyésztés. Legnagyobb gond a nehéz munkát végző jármos ökrök rendes élelmezésére fordítatik.

Az igás lovak boronálásra, fogasolásra használtatnak, mert gyorsabban lépnek, tehát a borona fogához nagyobb erővel ütöközik a rög és így jobban omlik és takar.

A ménes és gulyabeli marha már kezdi unni a szalmát és töreket, tehát a melegebb napok beálltával a széna-adag szaporítottatik.

Az apaállatok abrakjának egy harmadát árpadarával helyettesíthetjük.

Kanczák fedeztetése megkezdendő.

Hízott ökrök eladásra kerülnek.

Bivalok is jobb élelmezésben részesüljenek, nehogy elgyengüljenek. Az elgyengült bival ritkán és nehezen kap lábra.

A juhász éjjel-nappal ellős anyajuhok között tartózkodik, nehogy a bárányokban kárt valljunk.

A gazdaszonyok a szárnyasállatok körül foglalatokodnak, azok helyes és elegendő élelmezésére ügyelnek, mert csak így tojnak korán és sokat.

Szőlő. A mint az idő engedi, karózni kell, még pedig ügyelettel arra, hogy a tőketől egy arasznyira és ha lehet, mindig a régi lyukba szurassék a karó, nehogy a szőlő gyökerét sértjük és a sorok egyenességet megzavarjuk.

Ha nagyon kedvező idő jár a venyige fölhozását és kikötését végrehajthatjuk; részben általános szabály, hogy minél előbb tehetjük, annál jobb. A karikas mivelettel az őszzel termőnek hagyott két vesszőt — maglát — nyakanál a karóhoz kötve, jobb kéz két ujja közt vigyázva végig ropogtatva, akkora karikát kötünk északról délnek, hogy annak átmérője 45 cinnél nagyobb ne legyen és mindig arra kell igyekezni, hogy a karikának alsó része, ha lehet, egy arasznyira essék a föld szinétől.

Kötözésre legczélszerűbb a nem igen vastag lüzzvessző Guyot szerint a vesszőt ilyenkor csak függélyesen kell a karóhoz kötni, még pedig a gyengét rövidebben, az erősebbet pedig hosszabban.

A csapos és tőkés miveletnél a maga módja szerint egy vagy több szemre, minden fa visszavágatik.

A kikötésre közvetlenül jön a nyitás, mely minden rendszernél — kivétel nélkül — abban áll, hogy a tőke mellől egy arasznyi mélyen a földet elhuzzuk és a tőkét a földszinü szakálgökerektől éles kessel simán töből megtakarítjuk. Ennek az a haszna, hogy a növényt nem engedjük a föld szinehez közel gyökerezni, rovására a valódi mély gyökereknek, mert ama felületes gyökerek sem a nagy meleggel, sem a hideggel nem daczolhatván, szőlőnköt könnyen baj éri. Aztán minden mélyebb kapálással megsérthetjük. Vegre a fedéskor könnyebben hajtható a fa, ha tövét nem feszítik haszontalan gyökerek.

E hónapban megkezdhető az új telepek ültetése is, úgy, miként a szakkönyvekben terjedelmesen tárgyalva van.

Pincze. A pinczében a hordókat szorgalmasan töltöztetjük és úgy a tele mint az üres edényeket tisztán tartjuk. Az új borok második lehuzását megkezdjük, melyet most már zártan, legczélszerűbben borszivattyúval végezhetünk.

Gyümölcsös. Ha a föld annyira ki van engedve, hogy jégtücskék benne nincsenek, lehet már fát ültetni. Ha őszzel a gyümölcsfak körül a föld nem volt felásva, azt most kell megtétni. Azon gyümölcsláknak, melyek rozslajtáju gyümölcscsel vannak beoltva, átöltása jobb fajtákkal most történik. A fatörzseken a fagy által okozott sejtéseket gondosan eltávolítjuk és a sebeket viasz vagy agyag és máhratrágyakeverékből készült tapasszal bekentjük. Vénebb fákról a száraz galyak lemetszését bevégezzük; a gyengébb növesü ágakat visszanyessük rövidebbre, hogy erősebb jövőst hajtsanak. Az ártalmas rovarokat pusztítani kell. A hernyófészkek szedését e hó elejével okvetlenül be kell végezni, különben, ha az idő kímélegrzik és felélednek, levelek hiányában a virágok és levélrügyekben nagy károkat okoznak. A gyümölcsösben található száraz galyakat és leveleket kihordatjuk és gondosan elégetjük, így a netán rajtuk és a beteges fakon található rovarláczák megsemmisítetnek.

Faiskola. A fiatal csemeték metszése bevégeztetik. Az őszzel alvó szemre szemzett fák szemzése, ha megfogamzottak, a vadfak a nemesített szemzés felet 6—10 cm. magasságban visszametesznek és a nemesített szem feletti rügyek gondosan eltávolítottatnak. Az oltás megkezdetik, sorban cseresznye, meggy, szilva, alma s körtélfakon. Ha kell, új táblákat rendezünk és ezeket vadfakkal ültetjük be. A teli oltások kiültetendők. A metszés és oltás bevégezése után a föld jó mélyen felkapaltatik vagy felásatik. A gyengébb vadonczok átültetendők. Ribiszke és egres dugványokat, ha még eddig meg nem történt, elültetjük. Birs és Sz.-Iván alma gyöksarjainak kiszédését, ugyszintén azokból bujtások készítését most végeztetjük. A csirzattott lamagvak elvettetnek.

Konyhakerti. A föld ásása, ha az őszzel nem végeztetett be, most folytatattatik és bevégeztetik. Borsó, salátafélék vörshagyma, párhagyma, nem különben a gyökernü lözelekek, petrezselyem, murok, vörösczékla, továbbá a hónapos retek, tavaszi spenót veteményezhetők. Spárgagyökér ültetésének és spárgamag ve-

tésnek is itt az ideje. Őszi spenót, földi eper, fejes salátáról a téli takarót eltávolítjuk és ha a fagy a földből kiemelte volna, vissza nyomogatjuk őket. Dinnye, ugorka, paszuly számára a melegágyak készítését folytatjuk. Káposztalék, zeller, paprika, paradicsom, hagymalántóknak új melegágyak készíttetnek. A magnak való és házi használatra eltett gyökernövények a rothadástól óvandók, a megromlott részeket róluk gondosan eltávolítjuk.

Diszkert. A földmunkákat, ásás, átforgatás és trágyakeverés végeztetjük; a virágágyak beosztása és körülszegélyezése ugy a szegélyzett ágyak tisztítása megkezdetik. Az utak kijavíttatnak, kavics és homokkal meghordatnak. Ősszel trágyázott gyepekről a trágya legerebolyeztetik, a rosz és foltos gyepek kijavíttatnak. A rózsákat kiszedeltjük, visszametszeljük és felkötözzük. Szabadon telett hagymás és gumós növényekről a téli takarót el kell távolítanunk, ezt óvatosan tegyük, nehogy hajtásaik megsérüljenek. Nyári virágok: viola, őszirózsza, szekfű, császárszakál stb. melegágyakban elvetendők. Meleg- és hidegházi növények mag, szétosztás és dugványozás által szaporíttatnak; ezeket melegágyba kell tennünk. Georginák szaporítás végett melegházakba tételnek. Melegházak nedvesen és melegbben tartatnak, a hidegházak ellenben többször szellőztetnek. Esteli órákban jegytáblákat készíttelünk és kosarakat fonatunk.

Erdészet. F ő h a s z n á l a t. A szálfaik tutajozására és a tűzifa leosztására különös gond fordítandó; kihasználása megfelelő munkaerő beszerzése által biztosítandó. M e l l é k h a s z n á l a t. Az erdőritkítás megkezdendő, szurokgyűjtés, mészégetés folytatandó és a sorközi használatra szánt területek kijelölendők. E r d ő v é d e l e m. A múlt havi teendőkhöz kívül az árvizek által okozható károokra is figyelem fordítandó, az erdőségeket pedig az irtások megakadályoztatásáért gyakran bezárjuk. E r d ő m i v e l e s. Melegebb vidékeken a vetés, ültetés és dugványozás megkezdhető. V a d a s z a t e hónapban a szalonkákra és fajdakakásokra szorítkozik.

Az új szeszadó, a fogyasztás és a regalé. *)

Az a mély titokteljeség, a melylyel a szeszadó törvényjavaslat készült, nem téveszti el, mi reánk, érdekeltekre, azt a kényelmetlen hatást gyakorolni, a mi egyáltalában minden titoknak természetén van. Elváltva remegtünk, reménykedtünk, de nyugodtak soha sem voltunk. S midőn híret vettük annak, hogy a törvényjavaslat a t. háznak be lett nyújtva, még mielőtt alkalmunk lett volna enacrt tartalmáról tudomást szerezni magunknak, az a megnyugvás vett erőt rajtunk, hogy végre valahára a nagy titoknak vége szakadt. De miután azt elolvastuk, fájdalommal kellett tapasztanunk, hogy bizony a titkolódzásnak még most sincs vége, sőt hogy ennek a folytatólagos titkolódzásnak a homályossága olyan intensiv természetű, hogy még azt is elsötéti, a mit a törvényjavaslat maga a szemünk elé tár. Mindaz, a mit a törvényjavaslat elhallgat s részint egy későbbi törvényjavaslatban és rendelkezések után elmondani ígér, részint pedig a jövőre bizza, hogy az majd maga-magát fogja elmondani, oly lényeges alkatrészeit képezik előttünk fekvő törvényjavaslatnak, hogy ezt kellően megbírálni, vagy méltányolni, anélkül, hogy azokat ismerjük, tulajdonképen nem is lehetséges.

*) E talpraesett cikklet az „Erdélyi híradó“ című kolozsvári napilapból vesszük át és az érdeklődőknek teljes figyelmébe ajánljuk. Szerk.

Ilyen például: Meghatározása a termelési mennyiségnek az egyes szeszgyárak számára; felosztása annak a 872,542 hektoliter alkoholnak, a mi a kisebbik 35 krajczáros adótétel mellett Magyarországra esik, az egyes vidékekre; beosztása pálinkanemeknek, u. m. gabna, szilva, seprő stb. abba a mennyiségbe; meghatározása annak, vajjon a törvény életbeléptekor egyeseknél vagy egyes vidéken található szeszéleszt csak annak a vidéknek, vagy az egész országnak szánt mennyiségbe lesz-e beszámítandó; a szabad raktárak felállítása stb., ezek mind olyan nagy horderejű intézkedések, hogy csak ezeknek keresztülviteli módja képes az egész törvényjavaslatnak értékét kellő világításba helyezni. Mindaddig tehát, a míg alkalmat nem nyerünk arra, hogy ezen ismeretlen áldásokról teljes fogalmat szerezhessünk magunknak, nem vagyunk képesek arra, hogy a javaslatot kellően megbírálhassuk. De arra már éppen nem, hogy ahhoz a dicsérethez hozzájárulhassunk, a melyet az eddig a sajtóban nyert.

A mit azonban már most is tehetünk, ez az, hogy reá mutassunk egy néhány olyan hibára és fogyatkozásra, melyek elég vastag körvonalakban tátonnak e törvényjavaslatban, hogy már most is észrevehetőek legyenek, s a melyek elég lényegesek arra, hogy a legkomolyabb figyelmet megérdemeljék.

A törvényjavaslatnak vezérelveiben két főszempontot találunk érvényesülni. Az első, természetesen a legfőbb — a kincstár, a másik pediglen a szeszgyárosok érdeke; ezekkel szemben azonban egészen figyelmen kívül van hagyva az adózó polgároknak: a korcsmalási jog tulajdonosok s a fogyasztók érdeke.

A kincstár érdeke a 35, illetve 45 krajczáros magas adótételben kétségkívül meg fogja találni teljes érvényesülését. A jelenlegi adórendszer mellett fizettek a szeszgyárak: a terményadó szerint 9 krt, az átalányozás mellett 3, 4, 5 és 6 krt, a kisebb földék pedig alig 1 krajczárt egy hektoliter fok után adót, s így Magyarországon, a hol többsége az adónak terményadó után lett fizetve, átlagban legfeljebb 7 krra lehet tenni azt az adót, a mi valósággal a kincstár pénztárába befolyt egy hektoliter fok szesz után. Ausztriában pediglen, a hol a viszony fordítva volt, még kevesebbre. Ha tehát 7 krral számíttuk az emelkedést, a kisebb adótételig 35 krajczárig, az teszen 28 = 400%-ot. A nagyobb adótétel 45 kr.-ig persze még többet.

Ilyen nagy emelkedés mellett kétséget nem szenved, hogy a kincstár meg fogja kapni azt a többletet, a mi célba van véve, még akkor is, ha a fogyasztás többlet is fog apadni, mint a hogy a pénzügyminiszter ur ő nagyméltósága azt becsüli. Mert ha — miként azt alább bővebben ki fogjuk fejteni — nem is tudunk egyetérteni e rózsaszínű becsléssel, hogy t. i. a fogyasztás csak 15%-kal fog apadni, azért még sem tartjuk kizárva azt a lehetőséget, de sőt még a valószínűséget sem, hogy a valóságos fogyasztás tul fogja haladni a nekünk szánt 872,542 hektoliternyi mennyiséget, s hogy így a magasabb 45 kros tétel lényeg alkalmazásra fog jutni.

Sem Magyarországon, sem Ausztriában nem létezik, nem létezhetik biztos alap a termelt, s következőképen az elfogyasz-

tott vagy elfogyasztandó szesz mennyiségek kiszámítására, s nem is fog létezni soha, mindaddig, a míg olyan gyárak vagy főzdek fognak működni, a melyek adójukat átalányozás vagy becslés útján fizetik. S mindazon adatok, a melyek eddig e tekintetben rendelkezésre állanak, legfeljebb csak homályos sejtelmekre, de nem biztos számításokra lehetnek alkalmasak. Különböen akármilyen megbízhatlanok is legyenek ezek az adatok, az az egy mégis biztos, hogy a kincstár érdeke teljesen biztosítva lesz.

Már most lássuk ezzel szemben, az adózó polgároknak érdeke hogyan lesz megvédve, vegyük előbb a fogyasztókat.

Jelenleg a szesznek ára Magyarországon átlagban körülbelül 25 kr. hektoliterfokkonként, ezt megdrágítja a kincstár a 35 kros tétellel, miként fenn kifejtettük, 28 krral, chez járul még az, a mit a szeszgyáros eddig veszít, s a mit későbbben a kilátásba helyezett jobb, tultermeléstől ment üzleti viszonyok mellett nyerni fog. Ezt lehet feltenni körülbelül 7 krra, tehát egy liter szesznek az ára drágább lesz 35 krral mint most, s így a fogyasztóknak adózása emelkedni fog egyelőre 140%-kal. De fenyegeti a fogyasztót még egy további emelkedés is. A törvényjavaslat ugyanis kilátásba helyezi a szabad raktáraknak felállítását. Ezek ugyan még most sincsenek határozottan körülírva, de azért sejtethjük már is azoknak hivatását, rendeltetését. A szabad raktár ugyanis egy olyan vállalat lesz, a mely elég tőkével és hitelképességgel bír arra, hogy egyfelől a szeszgyárostól a szeszt megvehesse, s esetleg azt a korcsmajog birtokosának vagy haszonbérletjének hitelezhesse, másfelől pedig, hogy a kincstárnak az adót kellően biztosíthassa.

Ilyen vállalatra a célbevett magas adóemeléssel mellett csakugyan a szükség okvetellen be fog következni.

Nátunk Magyarországon, kevés kivétellel, a korcsmajog tulajdonos, illetve annak haszonbérletje, közvetlen összeköttetésben áll a szeszgyárossal, s az eddigi gyakorlat szerint, majdnem mindenik szeszgyáros kénytelen volt ezeknek a vevőknek egy bizonyos mennyiségű szeszt hitelezni. Ez lehetséges volt eddig a szesznek alacsony értéke mellett, de mihelyt a szesznek értéke oly tetemesen emelkedni fog, ez a viszony meg kell hogy szűnjék, mert nagyon kevés kivétellel, sem a szeszgyárosok, sem ezek a vevők nem rendelkeznek, sem annyi tőkével, sem annyi biztosítékkal, a mennyit a szeszüzlet igényelni fog. Tehát okvetellen szüksége lesz a szeszgyárosnak, egy olyan közvetítőre, a ki tőle a szeszt készpénzen megvegye, s még nagyobb mértékben, az említett vevőknek, hogy tőle hitelt nyerjenek. Ez a közvetítő szabad raktár azonban ismét meg kell hogy adóztassa az ő fáradsága, kamatja és haszna erejéig a fogyasztót.

De még az az eshetőség is bekövetkezhetik, hogy egy bizonyos kerületben vagy megyében, a meghatározott szesz mennyiség a kisebbik adótétel mellett nem elegendőnek mutatkozik, s az a bizonyosság állana be, miszerint a magasabb adótétel okvetellen hatályba fog lépni, valjon ezek a szabadraktárosok, a kik mindenestre leginkább lesznek abban a helyzetben, hogy ezt a körülményt leghamarább észrevegyék, nem fogják-e ezt úgy kizsákmányolni, hogy jó előre a szeszárakat feljebb emelik, csak azért, hogy megmentsenek magoknak egy

bizonyos mennyiség 35 krajczárral megadózott szeszt a 45 krajczáros időszak számára? Nem lesz-e ez esetben a vevő kénytelen, vagy a magasabb árakat megadni, vagy a szeszt távoleső vidékről, tetemes szállítási költségek mellett magának megszerezni? Nem lesz-e egyáltalában a két adótétellel, a szabad raktárosok vagy akár más spekulánsnak alkalom nyújtva arra, hogy egy bizonyos mennyiség szesznel, oly 10 krajczár adóval terheltesse meg a fogyasztót, a mi nem fog a kincstár pénztárába folyni?

Ezeket összevetve bátran merjük állítani, hogy a fogyasztónak adója körülbelül 160%-kal fog emelkedni, s hogy ennek egy jó részét nem a kincstár fogja élvezni. Különböen ha nem is vagyunk képesek ez óriási adóemelésnek mohó ugrásszerűségében, a fogyasztó érdekének különös tekintetbevételét felfedezni, azért még sem állítjuk azt, hogy ez adó elviselhetetlen lesz. Hisz a fogyasztás maga nem lesz elrendelve, s így könnyen kibuzhatja magát mindenki e teher alól. A kinek nincs pénze ne igyék, s ha nem iszik, legalább meg lesz nyerve az erkölcsnek.

Sokkal fontosabb kérdést képez ez a magas adóemeléssel az adózó polgároknak egy másik osztálya irányában. A földesurak, városok és községek, a korcsmárlási jogok tulajdonosai, s velük együtt e jogoknak haszonbérletjei. Valjon ki és mi fogja ezeknek a kárát pótolni? Valjon feltehető-e az, hogy akkor, a midőn a szesznek ára egyszerre literenként mintegy 38 krajczárral, s esetleg még többel lesz drágább, e jogok meg fogják hozni azt a jövedelmet, a mit eddig hoztak, s a mi őket jogosan illeti?

A nagyméltóságú miniszter ur, a bekövetkező apadást 15%-ra becsüli. Ez a becslés nem támaszkodik s nem is támaszkodhatik semmiféle alapra, mert ilyen nem létezik. A ki ma a fogyasztásnak bekövetkezendő apadását megbízhatólag akarná meghatározni, annak legalább is jósló tehetséggel kellene bírnia, ezzel a tehetséggel mi sem vagyunk megáldva, de azzal a nagy adag optimismussal sem bírnunk, a mely szükséges ahhoz, hogy azt az apadást csak 15%-ra tegyük, különösen az első évben.

A pálinka fogyasztóknak azon osztálya, a mely a regáléknak a jövedelmet nyújtja, két részre oszlik. Az egyik rész olyanokból áll, a kiknél a pálinkaivás csak fényezés, s a korcsmában való mulatozás a főcél. Ezeknek többsége rendszeren addig iszik s addig mulatozik a korcsmában, a míg pénzüik, illetve hitelök azt megengedi; ezek szolgáltatják a legtöbb jövedelmet a regáléknak. Ezek az új aera alatt sem fognak több pénzt elkölthetni pálinkára, mint most, csak hogy azért a pénzért annak a pálinka-mennyiségnek, a mit most elfogyasztanak, alig 40%-át fogják kapni.

A másik rész olyanokból áll, a kiknél a pálinkaivás nem fényezés, hanem valóságos szükséglet. Ez a józanabb része, ez nem azért dolgozik hogy ihassék, hanem azért iszik, hogy dolgozhassék. Ezekről talán fel lehet tenni azt, ámbár nem valószínű, hogy nem fogják lejjebb szorítani az elfogyasztani szokott pálinka mennyiségét, mint a számításba vett 85%-ra, s így, a hiány nem lesz nagyobb 15%-nál, de ezt a legjobb esetben

csak a későbbi évekre nézve lehet remélni, az első esztendőben azonban, el kell készülni arra, hogy a hiány, a kincstárra nézve is, de különösen a regáléknál sokkal túl fogja haladni a 15%-ot. A törvényjavaslat 103. §. ugyanis így szól: „A pótdadó fizetése alul mentesek: 1) a 20 liter alkoholt meg nem haladó mennyiségben talált égetett szeszes folyadékok stb. E kedvezmény szerint tehát, jogában lesz mindenkinek 20 liter alkoholt pótdadómentesen átvinni az új évadba. 20 liter alkohol annyit tesz, mint 60 liter pálinka. Ilyen mennyiséget jogában áll mindenkinek, szabadon, a korcsmárlási jog kikerülése mellett, közvetlenül a szeszgyárostól venni, 60 liter pálinkával, egy rendes pálinkafogyasztónak ebbeli szükséglete körülbelül 3 hónapra fedezve van, s kétséget nem szenved, hogy a mostani olcsó árak mellett, ez a kedvezmény a lehető legnagyobb mértékben fel lesz használva. Ehhez járul még az a mennyiség szesz, a mit a fogyasztó eldugva fog tartani, a mit szintén, tekintettel a nagy ingerre, a mit az óriási árkülömbzet gyakorolni fog, nem lehet számításon kívül hagyni.

Azt hisszük tehát, hogy a felsorolt körülményekből bátran kivonhatjuk azt a következtetést, miszerint az új szeszadó-törvény, ha úgy marad, a hogy most szól, a korcsmajogoknak, különösen az első évben oly tetemes kárt fog okozni, hogy annak pótlásáról az államnak okvetellen már most kellene gondoskodnia.

A nagyméltóságú Miniszter ur ugyan kilátásba helyezi a korcsmárlási jogoknak legközelebbi megváltását, s talán szándékában is van a jogtulajdonosoknak ez alkalommal azt a kárt is pótolni, a mit addig szenvedni fognak. Ez meglehet, de ha úgy is volna, s az illető tulajdonosok ebbe bele is nyugodnának, mi lesz e jogoknak jelenlegi azon haszonbérletivel, kiknek a haszonbéri szerződése több évre szól, s kiket nem kecsegtetheti a megváltáskor remélhető kárpótlás? Ki fogja ezeknek azt a kárt pótolni, a mit a megváltásig szenvedni fognak, s azt a hasznot megtéríteni, a mihez szerződésük tartamáig jogos igényt tarthatnak, a mitől azonban teljesen el fognak esni? Nem tartja-e kormányunk égető szükségnek azt, hogy törvényhozási intézkedés útján rendezést nyerjenek már most e bérleti viszonyok, már csak azért is, hogy eleje vételessék annak a sok pernek, a melyek különben azokból okvetellen nagy mértékben származni fognak? —

Weiss Mór.

Az ökrök patkólásáról.

Sokan kérdezték már, hogy vajjon melyik módja az ökrök patkólásán a legegyszerűbb és legtartósabb.

A következőkben le fogom írni a leghelyesebb eljárást s ezzel e helyt felelek a hozzám intézett kérdésekre.

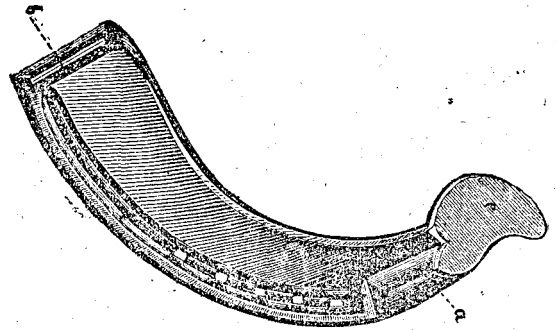
Lássuk legelőször, hogy mely esetekben leendő szükséges az ökrök megvasalni:

1. ha télen sikos utakon is munkára akarjuk azokat használni;

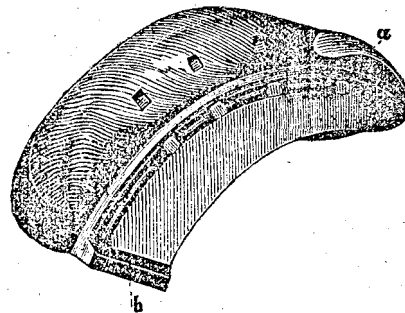
2. Ha a kemény országuton, kövezett egyéb utakon való használat folytán a csülkök — körmök talpa előreláthatóan nagyon el fognak kopni;

3. ha szegbe-üvegbe lépés folytán, vagy bármely más ok miatt, a körmök talpa vagy a sarkok szaruja megsérte van s a lágy részeknek nincsen elég védelmük.

Tudva van, hogy télen sikos, göröngyös utakon alig tudnak az ökrök haladni; nem tudják azt az erőt kifejteni, melyet joggal kívánhatunk; könnyen és gyakran elcsuszamodnak, a mikor is kisebb-nagyobb sérülések napirenden vannak. A figyelmes gazda végre még azt is észreveheti, hogy a sikos jeges uton kioldva járó ökrök hamar leromlanak.

1. ábra.

2. ábra.

A mellékelt 1. ábra egy téli patkóé a képe, a 2. ábra pedig olyan patkót mutat, mely csak a csülök védelmére van hivatva. A téli patkó abban különbözik az utóbbtól, hogy a hegy részen alul egy $1\frac{1}{2}$ –2 cm. hosszú és 1 cm. magas élezett körömmel a) van ellátva; a $3\frac{1}{2}$ cm. széles és 1 cm. magas sark b) pedig szintén kiélezett.

Mint az 1. ábrán látható, a patkó hegyrésze egy 4. cm. hosszú, 2 cm. széles híssé kikanarított és derékszögben felfelé hajtott lemez c) — melyeket a patkó tollának hívunk — végződik. Ezen lemez, a patkó felverése után a csülök hegyére hajtatik — 2-ik ábra a) — hogy a patkó el ne mozdulhasson, szilárdabban fekdüdjék.

Elöl a patkó 2 cm. széles, hátul pedig circa $3\frac{1}{2}$ cm. széles; külső szélénél $\frac{1}{2}$ cm. vastag, a belső szélénél pedig csak félannyi.

Az szeglyukakat nem szabad beljebb veretni, mint legfeljebb $\frac{1}{2}$ cm. nyire a patkó külső szélétől, mivel különben a vékony fal alá, a lágy részekbe futnak a szegek s ekkor megnyílás folytán kész a baj. 4–5 szeglyuknál többre a csülök nagysága szerint, nincsen szükség.

Ha köves, kemény utakon sokat kell az igás ökröknek járni, talpuk hamar elkopik, megvékonyodik, kivált esős időben, midőn a fellágyult szaruanyag sokkal hamarabb elhasználódik. Ekkor elkezdenek sauntítani; a hogy csak szerit tehetik, kimélik a fájós lábakat s minduntalan lefekszenek és ha mégis munkára hajjuk őket gyorsan kimerülve, lesoványkodnak. A talpot az elkopástól a patkó védi legjobban és ezért sokszor nyáron át is meg kell vasaltatni ökreinket.

A 2-ik ábra nyári patkóval megvasalt külső csülköt mutat. Elöl a patkó tolla a) a csülök hegyére van ráhajtván; hátul b)-nél a $\frac{1}{2}$ cm. magas sarkot látjuk, mely különösen lejtős utakon biztosabb járást enged az állatnak. A sarok a nyári patkónál azonban el is maradhat.

Megemlítendőek tartom, hogy az ökrök vasalásánál a szegeket körülbelül $1-1\frac{1}{4}$ cm. magasságbau kell a csülökfalból kiereszteni, úgy a mint ezt a 2-ik ábrán látható szegcsonkok mutatják (az első szegcsonkot a patkó tolla eltakarja). Továbbá, hogy jó lesz a patkókat szegárokkal készíttetni, mivel az árokba mélyedő szeglejek később és lassabban kopva el, a patkó idő előtt való elhullását megakadályozzák.

Nagy hátrány a gazdára, ha ígás ökrei közül valamelyik üvegdarabba vagy szegbe lépve megsántult. A talpnak vagy saroknak megsértett helye nagyon érzékeny, kivált ha a seb kitisztítása és kezelhetése czéljából a szaru el lett távolítva. Ilyen esetben néha hetekig nem lehet az ökröt befogni; addig t. i. míg a megsértett helyen a szaru kellően meg nem erősödött. Azonban ha jó móddal készített patkót veretünk a fájós lábra, az érzékeny helyet borító vasnak védelme alatt, legtöbbször 8-14 nappal előbb befoghatják a beteget. A patkó felverése előtt szükséges lesz az érzékeny helyek fölött kivágott talpat, kevés kőcczel vagy vattával kitömni és a vatta fölé egy kis kalapdarabot vagy egy gummilemezt helyezni. Csak ezután szegeztetjük fel a patkót, melynek sehol sem szabad a talp gyenge részére nyomást gyakorolni.

Rendszerint elég lesz mindenik lábou csak a külső csülköt megvasaltatni; ezekre támaszkodik leginkább az állat járáskor s ezért főleg ezek igénylik a védelmet. A lábrontó utakon keveset járó ökröknek nem kell mind a négy lábát megvasaltatni; egy-egy patkó a két mellső lábou a biztos járás czéljából teljesen elegendő.

Az ökr-patkó hamar készen van és készítése nem nagy mesterség. Kevés vas is kell hozzá, mivel egy patkó nem szokott 15-16 dekagrammnál nehezebb lenni. Felerősítésére könnyű és rövid tiszta pengéjű szegeket kell választani. A vastag szegek könnyen nyomást gyakorolnak a vékony falu lágú részekre, ha ugyan nem okoznak azonnal megnyilazást; a legtöbb helyt az 5-ös számú szegeket használják és ezek csakugyan a legczélszerűbbek is.

Ha jó móddal van a jól készített patkó felverve, 8-10 hétig eltart. Egy gyakorlott kevécs kellő segítséggel 16-20 drb. ökröt vasalhat meg egy nap alatt és a költségek patkónként 12-15 krajczárnál alig lesznek nagyobbak.

Köztudomásu dolog, hogy sok mindenféle más ökr-patkókat is használnak. Ezek közül mint bizonyára a legczélszerűtlenebbeket, azokat akarom megemlíteni, a melyek olyanok, mint a ló-patkók és a két csülköt összekötik. Épen ezen utóbbi körülmény nagyon káros hatásu, mert hiszen a csülkök nem távolodhatnak el egymástól, akkor midőn rálép az állat. Másrészt pedig a patkóval összekötött csülkök közé porond, sár és kavicsok beékelődnek s nyomást gyakorolva a csülkök érzékeny belső falára, sántítást okoznak.

Az ökr-patkók felverése magában könnyű munka, az

ökrök patkolása ennek daczára nagyon sok fáradságba kerül azért, mivel ritka az olyan ökr, a melyik könnyen feladná és jól tartaná a lábait. A mellső lábakkal csak meg lehet még valahogy birkozni és ha szép szerivel nem tartja fenn azokat, egy rövid kötelet hurkolva: a csüdre, ezt a maron át a másik oldalou egy markos segítő kezébe adjuk; ez a kötéllel fehuzza a lábát, melyet azután akként fogunk kézbe, mint a hogyan a ló lábát szokták. A hátsó lábokat pedig akként kerítjük legegyszerűbben hatalmunkba, ha a fejével erősen lekötött ökröt valamely falhoz szorítjuk; ezután egy hosszabb kötelet hurkolunk a szarvuk tövére, ezt a mellső lábok között a felemelendő hátsó lábhoz vezetjük és a csüdre megint reáhurkoljuk, úgy azonban, hogy a kötél végét a segítőnek kézbe adhassuk, a ki hátra és felfelé huzva a lábát feszesen tartja, a mikor is azt megint úgy, mint a ló lábát szokták — kézbe fogjuk.

Ha vasalás közben a szarvakat egy fadarabbal gyengén vergetjük, a legtöbb ökr csendesebben türi a patkolás keserveit. Ennek daczára azonban sokszor 2-3 segítőre lesz szükségünk a hátsó lábok felemelésére és feuntartására. Éppen ezért ne sajuáljuk azt a néhány — 5-10 — forintot, a mibe egy rendes és minden falusi kovácsnál látható ökr kaloda kerül, a melyben sok mindenféle más operacziót is könnyű szerrel lehet elvégezni.

Bilak.

Schmidt Ferencz.

A zab okszerű termelése.

Bajor József gazdatiszt után a Földmívelési Érdekeinkből vesszük át e praktikus cikket. A zabnak igen nagy előnye, hogy sem termésben, sem árban nagy ingadozásoknak alávetve nincsen. Míg a buza az utóbbi 5 év alatt 39%, a serfözéi árpa 36%, rozs 34%, takarmány-árpa 30% árveszteséget szenvedett, addig a zab ára ugyanezen idő alatt csak 18%-kal csökkent. A termés ingadozásokról — bár csak egy gazdaság adatai szerepelnek és pedig Fehérmegyéből, — mégis miután feltételezzük, hogy hasonló körülmények másutt is előfordulnak; meg kell emlékeznünk. Öt évi összehasonlításból kiténik, hogy a buza termése csak egy évben mulja felül a zabét. A holdankinti termés átlag a zabnál tulnyomó részben magasabb, úgy hogy a zab termése a buzához úgy viszonylik, mint 26:25 — a mi száztól kifejezve négy perczentet tesz. A zab termése továbbá biztosabb a buzáéuál.

Ezek szerint beigazoltnak látszik, hogy a mostani körülmények között a zab termelése kevesebb kockázattal jár, — mégis ez a növény a gazdának mostoha gyermeke. A legtöbb gazdaságban a zabot csak egyszer öszel, vagy tavasszal megszántott földbe vetik, vasboronával beboronálják és meghengerezik. Már az haladás, hol a Benkő-féle magtakarót használják. Nagyon ritka helyen végzik a zabvetést géppel, s ennek oka az, hogy tavasszal a munkák az idő rövidsége folytán lázas gyorsasággal folynak, minden gazda igyekszik a vetést kellő időben bevégezni s így a lassabb gépvetéshez nem foghat. Vanak azonban a gyakorlati gazdák között igen sokan, kik az öszszel megszántott földet tavasszal ujából megszántani károsnak is tartják, azon elvből indulva ki, hogy a felporhanyított föld hamarabb

kiszárad. E felfogást tagadnunk kell, indokolására azonban térünk szűk lévén, nem terjeszkedhetünk ki, csupán a kétszeres őszi és tavaszi szántást ajánlhatjuk. Az őszi szántást, hol mélyítő ekék használatban uncsenek, Gubicz vagy Vidacs-féle 1-ső számú ekékkel hajtsák végre, melyekkel 22—24 cm. mélységre jó munkát lehet tenni. Tavasszal — ha kézzel vetünk — aztán alászántjuk a magot. Gép vetésnél természetesen előbb szántunk s aztán fogas boronát használunk. A tavaszi vető szántás csak 8—10 cm mélyen történjek. Elhengerezni az ily módon elművelt tavasziakat egyáltalában felesleges.

A magszükséglet egy katasztrális holdra 67 kilogrammot tesz, jó vető ember mellett 100 holdnál is alig van 40—50 klg. különbség.

Hogy a tavaszi szántás költsége megtérül-e? arra a következő adatok szolgálnak felvilágosítással: 1887-ben a zabnak 60%-a kétszer szántott földbe, 40%-a csak őszi szántásba került elvetve, az eredmény a következő: a kétszeri szántásban adott egy hold átlag 165, 18 kévés kalangyát, az egyszer szántottban 128 kalangyát. Még szembe tűnőbb az eredmény a szem termés tekintetéből. A kétszer szántott zabnak kalangyája 518 kilogramm szemet adott, míg az egyszer szántott csak 492 kilogrammot. Vagyis összesen első esetben volt a termés 854·6 kilogram, másodikban 632·2 kilogram holdanként. A kétszeri szántás előnyére 222·4 kilogram, vagyis 35% többlet mutatkozik. A második szántás költségét azonban már 2 méterhátsányi vagyis 25% termés is megfizeti. —

Gyümölcsösünk télen.

(Kivonat a Gyakorlati Mezőgazdából.)

A tél a gazdának csak enged némi nyugalmat, de a kertészek most is talpon kell állani. Körül kell nézni fáit s a hernyófészkektől megtisztítani azokat. Ime itt egyik gyümölcsstán apró hálót találunk, melyet a kertész kis hernyófészkeknek nevez; mely nem más mint a galagonya özőndék fészke. Ki ne ismerné ezen meglehetősen nagy, fehér, fekete erezzel ellátott szárnyakkal bíró lepkét, mely májás, júniusban fáink körül repked? Petéit a levelekre tojja, melyekből 2 hét múlva 100—150 hernyó bujik ki, s ezek együtt maradvá pusztítják a fákat, télire a leveleket össze szövik s az annyira ismeretes függő hernyófészkeket alkotják, ezeket még a tavasz nyílta előtt le kell szednünk különben késő lesz.

Hasonló de nagyobb hernyófészkeket alkotnak az aranysárga gyapocsz hernyói. Pilleje fehér, szőrös sárga farrésszel, június vagy júliusban 200—300 petét rak s ezen pete csomók felösmérhetők arról, hogy sárga szőrrel vannak borítva, mellyel az anya-pille petézés közben burkolta be őket, s ezáltal az időjárás viszontagságai ellen védi.

A gyűrűs póhók petéit a vékony, leginkább egyéves galyakra rakja; ezt nem nehéz felismerni, s ha meglátjuk, el kell pusztítani. A hernyó szép kék, vörös, sárga csiku, szőrös. A lepke sárga. A fáknak veszedelmes ellensége.

Az összefont levelek közt az alma-moj hernyói is áttelelnék.

PIACZI ÁRAK.

A heti vásár		napja	Gabona mérték	tisztá buza	elegy buza	rozs	árpa	zab	török-buza	100 kilo		1 köb-meter tűzifa	1 kilo marhahús
helye										széna	szalma		
k r a j c z á r o k b a n													
Budapest	február	27	meterháza	700	—	570	545	550	560	—	—	—	—
Brasso	február	24	hektoliter	580	400	350	310	180	410	225	140	245	36
Dees	február	21	"	600	440	450	—	240	530	540	210	320	28
Fogaras	február	24	"	550	500	350	—	180	420	270	180	200	30—36
Gyula-Fehérvár	február	18	"	590	490	425	—	225	475	300	200	—	28—38
Kézdi-Vásárhely	február	23	"	560	510	375	380	190	460	280	100	240	28
Kolozsvár	február	23	meterháza	680	—	500	—	420	560	450	240	300	34
Maros-Vásárhely	február	23	meterháza	683	560	490	—	396	520	240	120	330	36
Nagy-Szeben	február	24	hektoliter	530	410	350	360	200	440	190	120	300	32—36
Nagy-Varad	február	21	"	485	430	336	330	230	390	260	120	400	48
Sepsi-Szent-György	február	27	"	560	500	380	300	180	450	300	100	150	28
Szász-Régen	február	23	"	550	475	350	300	185	400	340	200	260	28
Torda	február	18	"	575	400	350	—	200	390	300	30	238	24

Az egyénlőtlen gyaponecz petéit szintén szörrel vonja be, épen úgy, mint az aranyfaru, azonban a pete-csomók nagyobbak és barnás színűek.

Az itt elősoroltak a legközönségesebb és mivel szerfelett szaporák, a levegő-zelmesebb ellenségeik a gyümölcsfáknak, miért is pusztításukra minden alkalmat használjunk fel. Szedjük le tehát és égesük el a kárttevő állatokat. —

A borseprő befolyása a borra.

(Kivonat a „Mezőgazdasági Szemlé”-ből.)

Általánosan ismeretes, hogy a bor minőségére és tartóságára mily jelentékeny befolyást gyakorol a szüret után való első hónapokban a kezelés, s e tekintetben bizonyára a kiválasztott seprőnek a bor erjedése után való behatásában kell az okot keresnünk. Míg egyrészt az élesztőnek — mely a borból leülepedve, seprőnek nevezetik — van miből táplálkoznia; a mustban levő cukrot szésszé és szénsavvá bontja; másrészt nagyfokú felület vonzásánál fogva képes a borból különböző festőanyagokat s a bornak azt adó anyagokat magával a seprőbe vinni.

Igy pl. ha a bor a levegőn megbarnul, vagy rothadt szőlő izü és egészséges élesztővel keverjük össze, a seprőnek leülepedése után e rosz tulajdonságokat elveszti. Ellenkezőleg köztudomás szerint az is tapasztalható, hogy ha a bort sokáig hagyjuk a seprőn, az gyakran nyálkás, zavaros és kellemetlen ízűvé válik, mely bajokon azután csak nehezen segíthetünk. Nessler tanár számos kísérletet tett ez irányban, melyekből kitetszik, hogy a bornak fentemlitett káros változásai a seprőnek tulajdoníthatók. Az élesztő folytán, melyet némi szeszszel huzamosabban állani hagyott, a fölötte álló, előbb tiszta folyadék nyálkás, zavaros lett, mely csekély c-sersav hozzáadásra megfeketedett és vízahólyaggal nem engedte magát deríteni.

A bornak megfeketedését ennél fogva az élesztő, tehát a seprő megromlása is okozhatja. Megtörténhetik, hogy azon bor, melyből az élesztő kiválik nem feketül meg; de ha a bort idejében nem fejtettük le a seprőről s a romlani kezdő seprő az általa kiválasztott vasat ismét a borba jutni engedi, könnyen megfeketül. Olyan borok, melyek a levegőn meg nem feketednek, ha később fejtettek le seprőjükről, mint kellett volna, nagyon gyakran fogják mutatni e kellemetlen tulajdonságot, mert az élesztő bizonyos körülmények között az összes borkövet s a borban levő szabad savaknak egy nagy részét kiválasztja a borból, pedig ezek a megfeketülést gátolai szokták.

A higitott borszeszszel tett kísérletnél továbbá feltűnt, hogy az élesztőről gondosan leszűrt folyadék csakhamar megvirágosodott; mar pedig a borvirágot okozó penész-növénykék csak azért találták fel a megélhetésükre szükséges viszonyokat, mert az élesztő, illetőleg a seprőből ilyen anyagok mentek által a szeszbe. A bor annál tartósabb, minél kevesbbé tartalmazza a borbetegségeket okozó penésznek tápláló anyagait; erjedés közben az élesztő ugyanezen anyagokat vonja el a mustból; ha azután az erjedés megszűnven, az élesztőből seprő lesz, az élesztő felbomlásának indul s az az előbb felvett anyagokat ismét

átengedi a bornak s így bátran elmondható, hogy a bor akkor lesz legállandóbb és legegészségesebb, ha azt az erjedés befejezése után azonnal lefejtjük a seprőről.

Másrésztől azonban épen nem tanácsos a bort nagyon korán fejtteni le az élesztőről, mert különben a nyálkás erjedéstől tarthatunk; (?) mi akkor is bekövetkezhetik, ha a bort nagyon is korán fejtettük le egy kénezett hordóba.

Legzélszerűbb a lefejtés idejét a következő módon állapítani meg: a lefejtendő borból egy palaczkot megtöltünk, egy fűtött szobába helyezük el és pár napig vizsgáljuk; ha elkezd felülről lefelé derülni, akkor a kérdéses bort a pinczében haldék nélkül lefejtjük; ha azonban újra erjedésnek indul a szobába hozott próba, akkor a bor még seprőjén hagyassék. —

Házi állatok okszerű táplálása

ezimel jelent meg K. Ruffy Pál uradalmi intézőtől egy kis munka, Dr. Wolff Emil nyomán kidolgozva, melynek az okszerű takarmányozásnál gazdatársaink nagy hasznát vehetik. Megkímél ez bennünket a hosszadalmas és untató számításoktól, mert itt az egyes takarmány-nemek tápanyag tartalma fél kilógramtól 50-ig ki van számítva. Akár a táparány meghatározásánál, akár a takarmány-mennyiség kiszámításánál, tehát a legkevesebb fáradsággal czélszerűen igénybe vehető. Ennél fogva mindazon t. gazdatársainknak, kik takarmányozásuknál a tudományos szempontokra is figyelnek, csak ajánlhatjuk ezen munkát, melyek ára 65 kr. —

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

Hirdetések.

Szép Victoria borsó
magnak való, hectoliterenként 12 frt 50
krért eladó.

(5.) (3—3)

Dr. BERDE ÁRON

Kolozsvár, kül-monostorutca 6. sz.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS!

A nyitárvölgyi gazdasági egyesület agrár meteorológiai observatoriumának „Időjárás naptára Magyarország részére” 1888. évi január 1-től már VI-ik évfolyamába lépven, erre előfizetési felhívást intéz a mivel magyar gazdaközönységhez.

Az időjárás naptár havonként kétszer jelenik meg, magyar vagy német nyelven megrendelés szerint, a postai levelezőlapok dupla nagyságában.

Égész évi előfizetési ára 2 frt és csakis ilyen fogadtatik el.

Az előfizetések az agrár-meteorológiai observatoriumhoz, Ó-Széplabra, u. p. Brogyán — intézendők.

(5—12.) 20.

Az igazgatóság.